

TE-palvelut 2024

TE-uudistuksen talousvaikutukset

Mikko Mehtonen

TE2024 yleiset tavoitteet

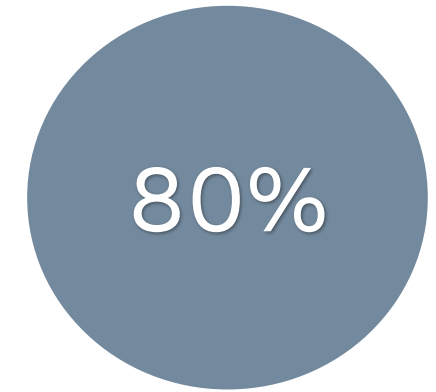
- **Uusi palvelurakenne**
 - ..joka edistää nopeaa työllistymistä ja lisää vaikuttavuutta
- **Palvelut lähemmäksi asiakkaita**
 - Työllisyys-, koulutus- sekä elinkeinopalvelut saman järjestäjän vastuulla
- **Kannustava rahoitusmalli**
 - Taloudelliset kannustimet työllisyyden edistämiseen

Näkemyksiä kuntatalousvaikutuksista?

- **Paremmat työkalut ja vaikutusmahdollisuudet**
 - Kunnat voivat jatkossa vaikuttaa paremmin sakkomaksuihin
- **TE-uudistuksen kannustava rahoitusmalli**
 - Kuntatalouden ennakoitavuus muuttuu
 - Ei pelkkiä kuluja, riskit ja voitot
- **Uusia työpaikkoja**
 - Kuntien elinkeinopolitiikan rooli ja yhteys kuntatalouteen korostuu entisestään

Kuntapulssi-kysely 1/2023

Kuntapäätäjät kokevat TE-palvelut 2024 -uudistuksen positiivisena haasteista huolimatta

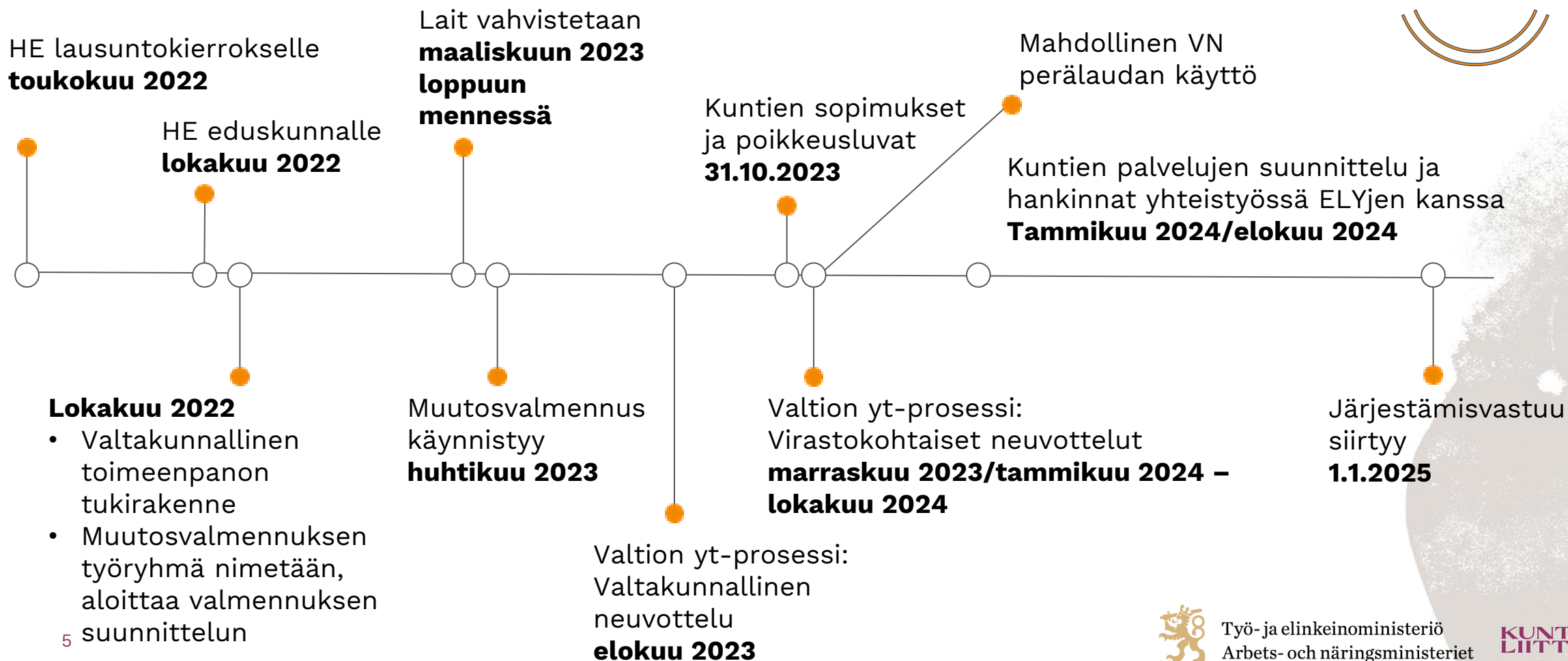

Liian tiukka normiohjaus, aikataulu sekä resurssien riittävyys koetaan haasteena

Vastuukuntamalli todennäköisin hallintomalli

Kysyttäessä todennäköisintä uudistuksen hallintomallia vastaajista 72 % piti vastuukuntamallia todennäköisimpänä vaihtoehtona työllisyysalueiden muodostamisessa. Kuntayhtymämalli oli 12.5 % mielestä todennäköisin ja 16 % vastaajista ei ole vielä kyselyn toteutushetkellä osannut sanoa kantaansa.

TE-palvelut 2024 -uudistuksen aikataulu

Kuntaliiton muutostukisivusto

- <https://www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/tyollisyys/te-palvelut-2024-uudistus/rahoitus>

The screenshot shows the top navigation of the Kuntaliitto website. On the left is the Kuntaliitto logo. To its right is a search icon and language selection buttons for FI, SV, and EN. Further right are links for 'Ajankohtaista' and 'Palvelumme'. Below these are five main menu items with dropdown arrows: 'Laki ja hallinto', 'Kehittäminen ja digitalisaatio', 'Talous ja elinvoima' (which is underlined), 'Hyvinvointi ja sivistys', and 'Yhdyskunta ja ympäristö'. At the bottom of the header is a breadcrumb trail: 'Etusivu > Elinvoima ja talous > Työllisyys > TE-palvelut 2024 -uudistus > Rahoitus'.

TE-palvelut 2024 -uudistus

Rahoitus

Blogisarja: TE-uudistuksen raha-asiat, osa 2

TE-uudistus ja rahoitus: Kannustimet

Blogisarja:
TE-uudistuksen raha-asiat

TE24: kuntien rahoituslaskelmat

- Viimeisimmät laskelmat valtion kehyspäättöksen mukaan
 - Kulutaso tulee vielä tarkentumaan
- Lopullisen laskelman summat..
 - Palveluiden osalta TA2024 mukaan
 - Etuudet 2023 lopun toteuman mukaan
- Nykytila arvioitu laskennallisesti
- **Nettovaikutus on siten suuntaa antava !**
 - Alueet päättävät itse kustannusten jaosta alueen kuntien kesken

Laskennallinen kustannusten nykytila, €/as	Valtionosuuden lisäys, €	Valtionosuuden lisäys, €/as	Nettovaikutus (tulot - menot), €	Nettovaikutus (tulot - menot), €/as
95	520 519 221	95	54 465	0
70	701 995	75	44 045	5
44	175 910	70	66 335	26
93	862 397	76	-191 935	-17
68	597 686	74	53 518	7

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

VASTUUALUEET AJANKOHTAISTA HANKKEET JA SÄÄDÖSVALMISTELU JULKAISUT MINISTERIÖ

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ / FI / HANKKEET JA SÄÄDÖSVALMISTELU / AJANKOHTAISIA HANKKEITA / TE-PALVELUT 2024-UUDISTUS / KUNTIEN RAHOITUSLASKELMAT

Hallituksen työllisysoimet

TE-palvelut 2024 -uudistus

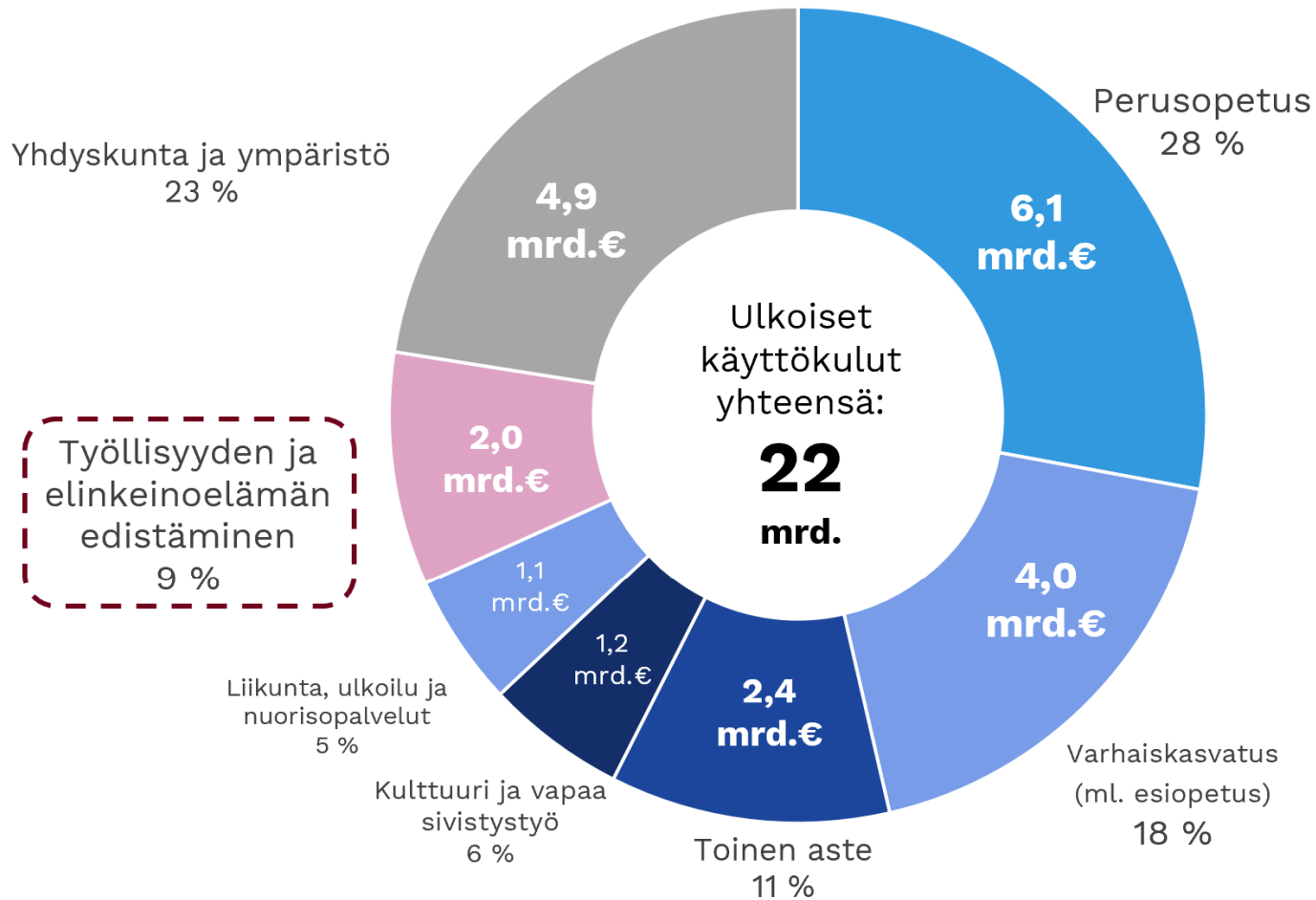
Usein kysytyt kysymykset TE-palvelut 2024 -uudistuksesta

Uudistuksen vaikutukset kuntien rahoitukseen

TE-palvelut 2024 -uudistuksessa kuntien vastuuta työttömyysturvan rahoituksesta laajen rahoitusvastuu kompensoidaan kunnille erillisellä valtionosuuden lisäyksellä. Kompensat siirtyvän rahoitusvastuun kokonaiskustannusta ja se kohdennetaan kunnille suhteessa ty

 <https://tem.fi/kuntien-rahoituslaskelmat>

TE-uudistus muuttaa kuntataloutta

1. Siirtyvät palvelut

- Työvoima- ja yrityspalvelut rahoitetaan valtionosuuksilla
- Rahoitus tarkistetaan vuosittain
- Palveluiden rahoituksessa kahden vuoden siirtymäaika

660 miljoonaa

2. Työttömyysturvamenot

- Etuuskulut kompensoidaan valtionosuuksina
- Kompensaatio lasketaan poikkileikkaustilanteessa
- Sitä korotetaan vuosittain indeksillä¹⁾
- Kuntien etuuskulut muuttuisivat sekä työttömien **määrän** ETTÄ työttömyyden **keston** mukaan

Yhteensä n. 730 miljoonaa
(josta: lisäystä n. 270 miljoonaa)

TE-uudistus muuttaa kuntataloutta

Työvoimapalveluista syntyy kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka kustannukset korvataan täysimääräisesti valtionosuuksina.

Siirtyvät palvelut

- Työvoima- ja yrityspalvelut rahoitetaan valtionosuuksilla.
- Rahoitus tarkistetaan vuosittain.
- Palveluiden rahoituksessa kahden vuoden siirtymäaika.
- Kv. suojelua saavien kotoutumiskoulutus korvataan osana valtionosuuksia

Työttömyysturvamenot

- Etuuksien maksuvastuu kompensoidaan valtionosuuksina
- Korvaus lasketaan poikkileikkaustilanteessa, korotetaan vuosittain indeksillä
- Jatkossa kuntien työttömyysturvamenot määräytyvät työttömänä olleiden työnhakijoiden perusteella.

Menot ja tulot:
+660 miljoonaa

Menot ja tulot:
+270 miljoonaa

1. Palvelut

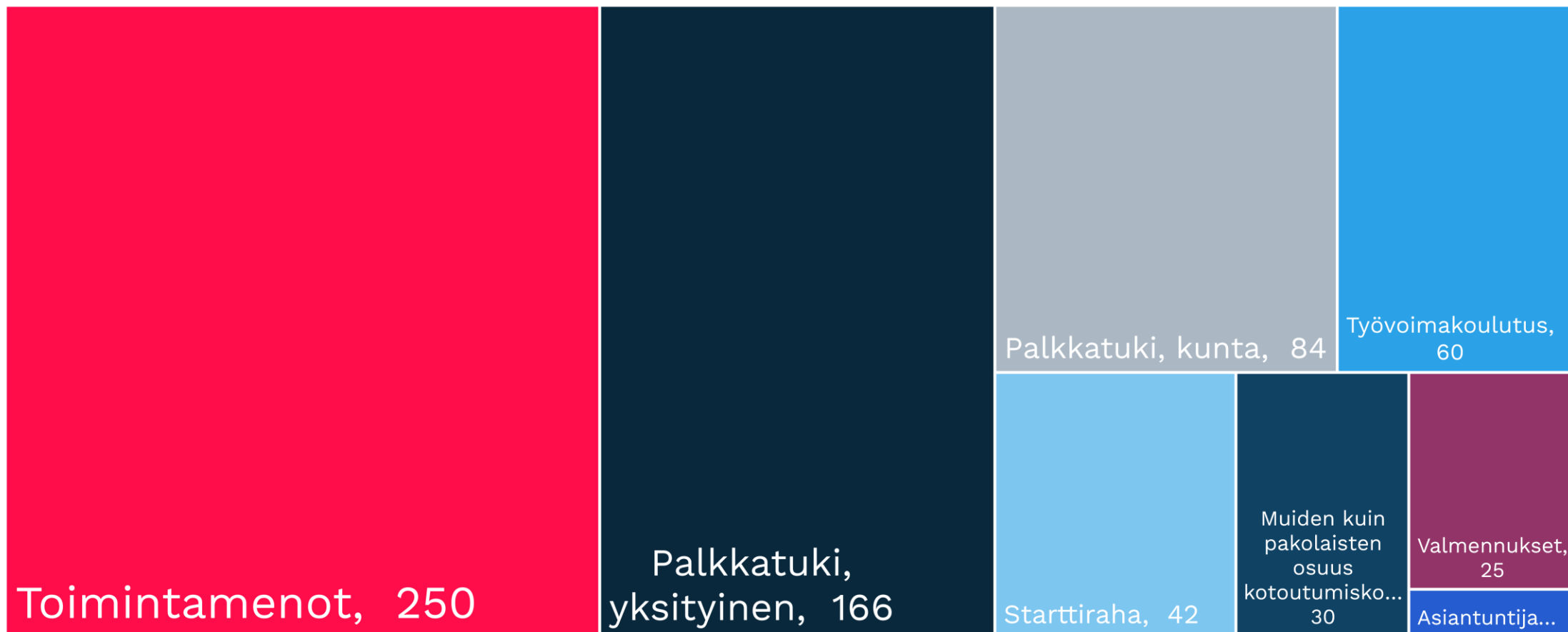
Siirtyvät palvelut, henkilöstö ja niiden rahoitus

Mikko Mehtonen @MikkoMeh

TE-uudistus: palveluiden kustannukset

Arvio siirtyvien palveluiden kustannuksista, m€

Palveluiden kulut yhteensä noin 660 miljoona. Kulut korvataan valtionosuuksina.

TE-palveluiden rahoitus

Työikäinen väestö

47
%

Työttömien määrä

47
%

Vieraskielisyys

6
%

TE-uudistus: palveluiden rahoitus

Laskennallinen valtionosuusjärjestelmä

Uusi ns. kombikriteeri:

Työttömät ja palveluiden
piirissä olevat

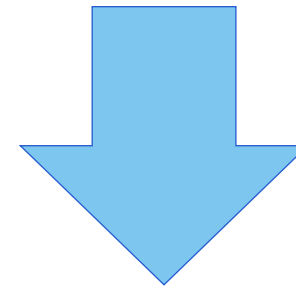
Ikäryhmä 18-64

Korotetaan: Vieraskielisyys

Säilyy: Vanha työttömyyskriteeri

Lisäksi **kiinteä** työttömyysturvan
kompensaatio

Raha valtionosuuksien kautta
joka kunnalle, myös
yhteistoiminnassa

TE-uudistus: palveluiden rahoitus valtionosuusjärjestelmässä

Ikäryhmäkriteerit	Nykytila	Uudistuksen jälkeen	Muutos	
Ikä 0-5	2 461 648 464	2 461 648 464	0	
Ikä 6	466 878 562	466 878 562	0	
Ikä 7-12	2 666 978 208	2 666 978 208	0	
Ikä 13-15	2 440 460 298	2 440 460 298	0	
16+ ikäryhmä	274 337 313	274 337 313	0	
Ikä 18-64	0	314 637 734	314 637 734	← 98 €/asukas
Työttömyysaste, vanha kriteeri	395 182 461	395 182 461	0	
Työttömät + palveluissa olevat, uusi kriteeri	0	314 640 408	314 637 734	← 877 €/osallistuja
Kaksikielisyys, koko väestö	40 450 267	40 450 267	0	
Kaksikielisyys, ruotsinkielinen väestö	69 027 583	69 027 583	0	
Vieraskielisyys	873 994 935	907 115 522	33 120 587	← 1 840 €/vieraskielinen (josta lisäystä 67 €/vieraskielinen)
Asukastiheys	213 703 492	213 703 492	0	
Saaristo	15 136 999	15 136 999	0	
Saaristo-osakunta	9 974 554	9 974 554	0	
Koulutustausta	160 642 819	160 642 819	0	
Kaikki yhteensä	10 088 415 956	10 750 814 685	662 398 728	

Palveluiden rahoitus lasketaan osaksi kuntakohtaista valtionosuutta kahden uuden kriteerin perusteella (laaja työttömyys ja ikäryhmä 18-64). Lisäksi vieraskielisyyden kriteeriä korotetaan.

2. Etuuskulut

Kuntien vastuut etuuskuluista ja niiden kompensatio

Mikko Mehtonen @MikkoMeh

Työttömyysetuuksien rahoitusvastuun jakautuminen

Nykytilanne (2022), Uudistus(2025)

	2022	2025 ¹⁾	
Valtio	52 %	45 % ↓	-260 m€
Palkansaajat	21 %	20 %	
Työnantajat	15 %	16 %	
Kunnat	13 %	19 % ↑	+260 m€

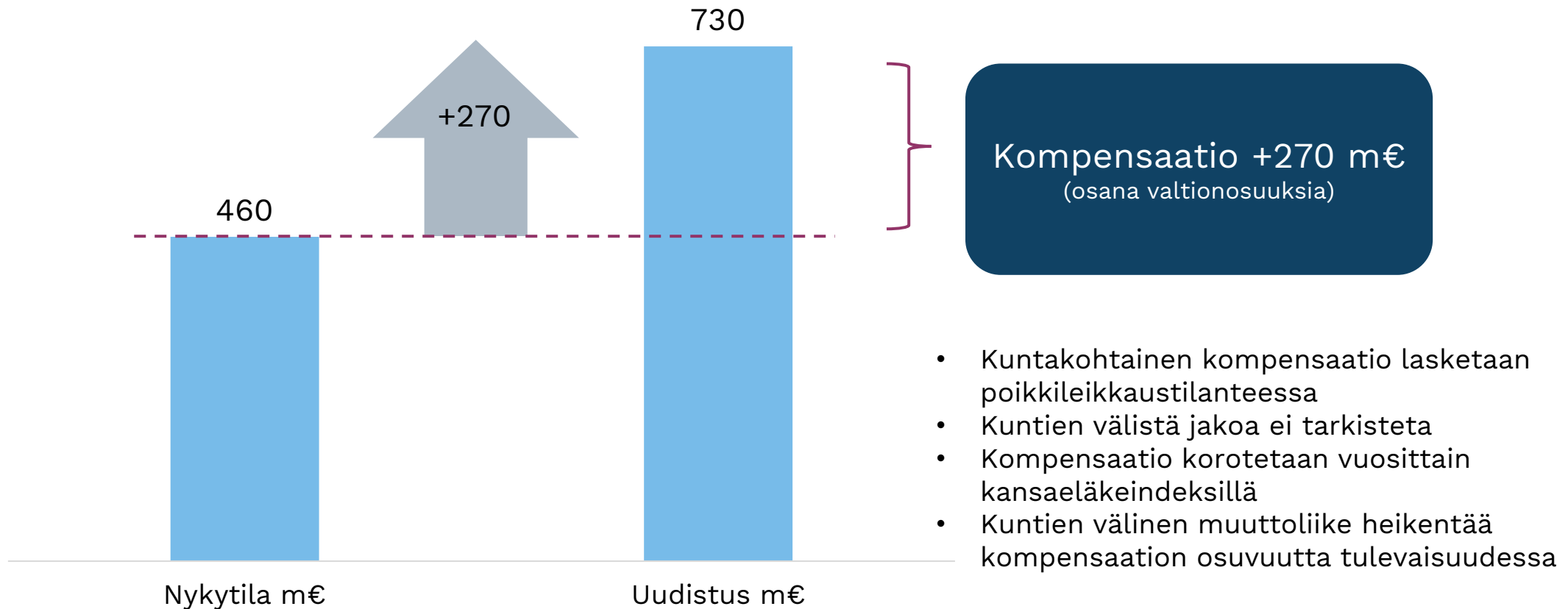
Rahoitusvastuu muuttuisi uudistuksessa valtion ja kuntien välillä. Kokonaissumma vaihtelee suhdannetilanteen mukaan.

Työttömyysetuuksien maksuvastuun laajeneminen

- Kuntien rahoitusvastuu laajenee työmarkkinatuen, peruspäivärahan sekä ansiopäivärahan perusosan osalta
- Arvioitu kustannusvaikutus +270 miljoonaa
- Kuntien vastuu perusosan kuluista kasvaa yksilön työttömyysjaksojen pituuden mukaan:
 - 0-100 päivää: 0 %
 - 100-200 päivää: 10 %
 - ...
 - Yli 700 päivää: 50 %
- Työssäoloehdon täyttyminen katkaisee 'laskurin'
- Kuntien rahoitusvastuu nousee kokonaistasolla 11 prosentista noin 22 prosenttiin
 - Valtio, palkansaajat sekä työnantajat maksavat loput

TE-uudistus: etuuksien kustannukset

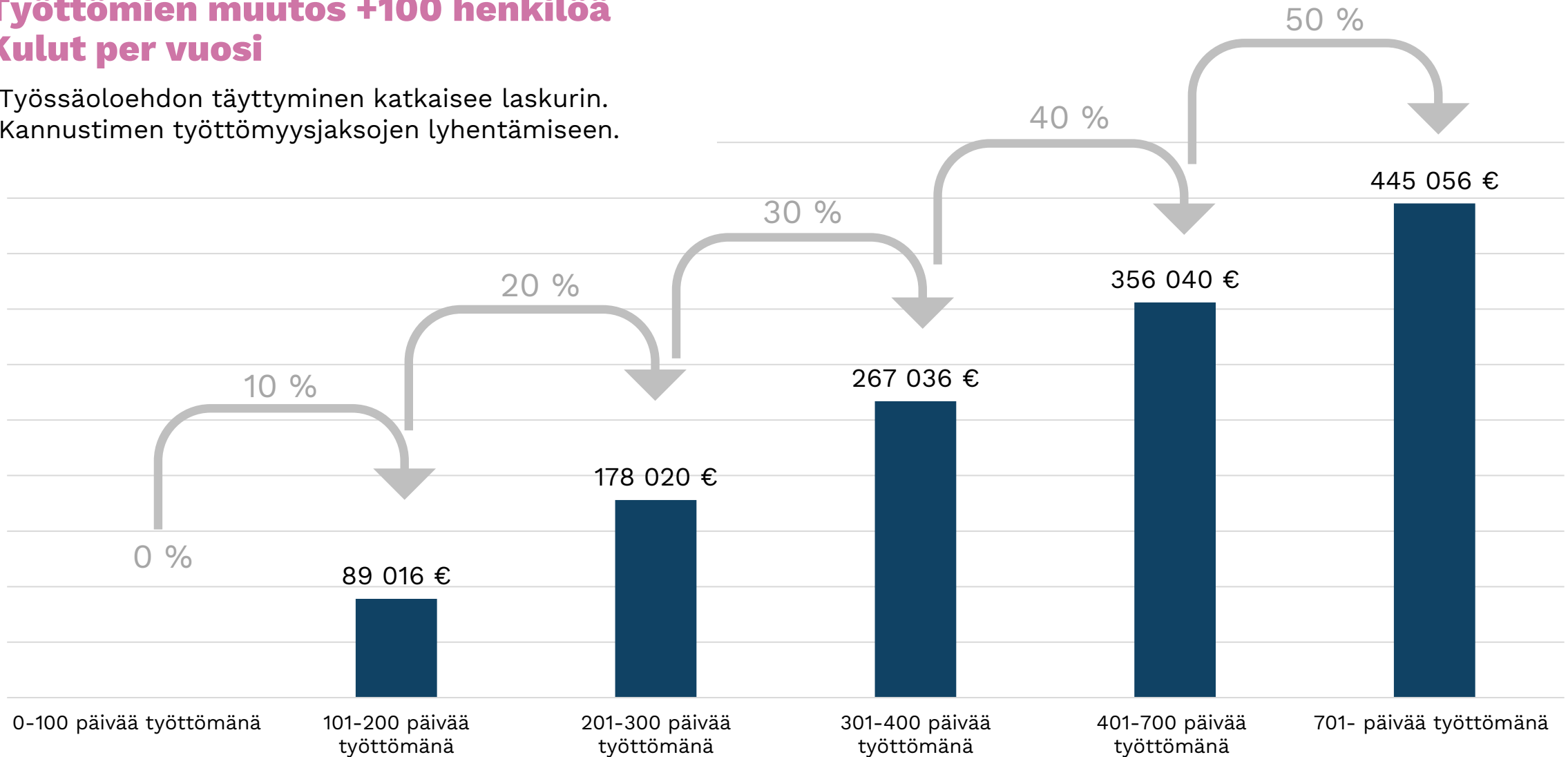
Kuntien vastuu työttömyysturvan rahoituksesta,
koko maa m€

TE25: Työttömyysturvakulujen kasvu

Työttömien muutos +100 henkilöä Kulut per vuosi

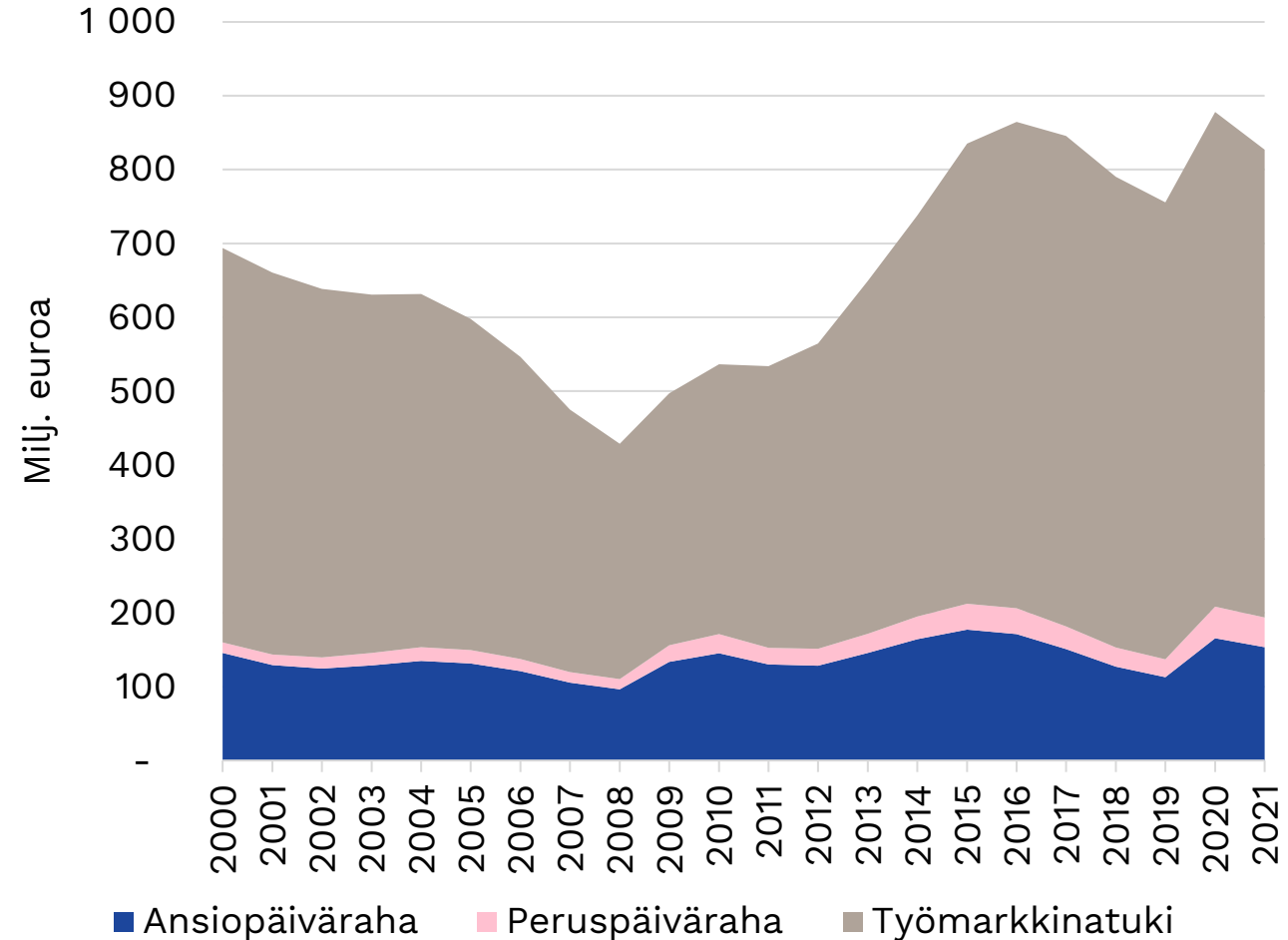
Työssäoloehdon täytyminen katkaisee laskurin.
Kannustimen työttömyysjaksojen lyhentämiseen.

Kuntien rahoitusvastuun kehittyminen historiallisessa tarkastelussa

- Rahoitusvastuun kompensatio määritetään HE:n mukaan vuoden 2023 lopun poikkileikkaustilanteessa
- Tänä ja ensi vuonna tapahtuva työllisyyskehitys tulee vaikuttamaan kompensaation suuruuteen
- Kompensaatio korotettaisiin vuosittain kansaneläkeindeksillä
- Etuuksista työmarkkinatuki on vaihdellut eniten

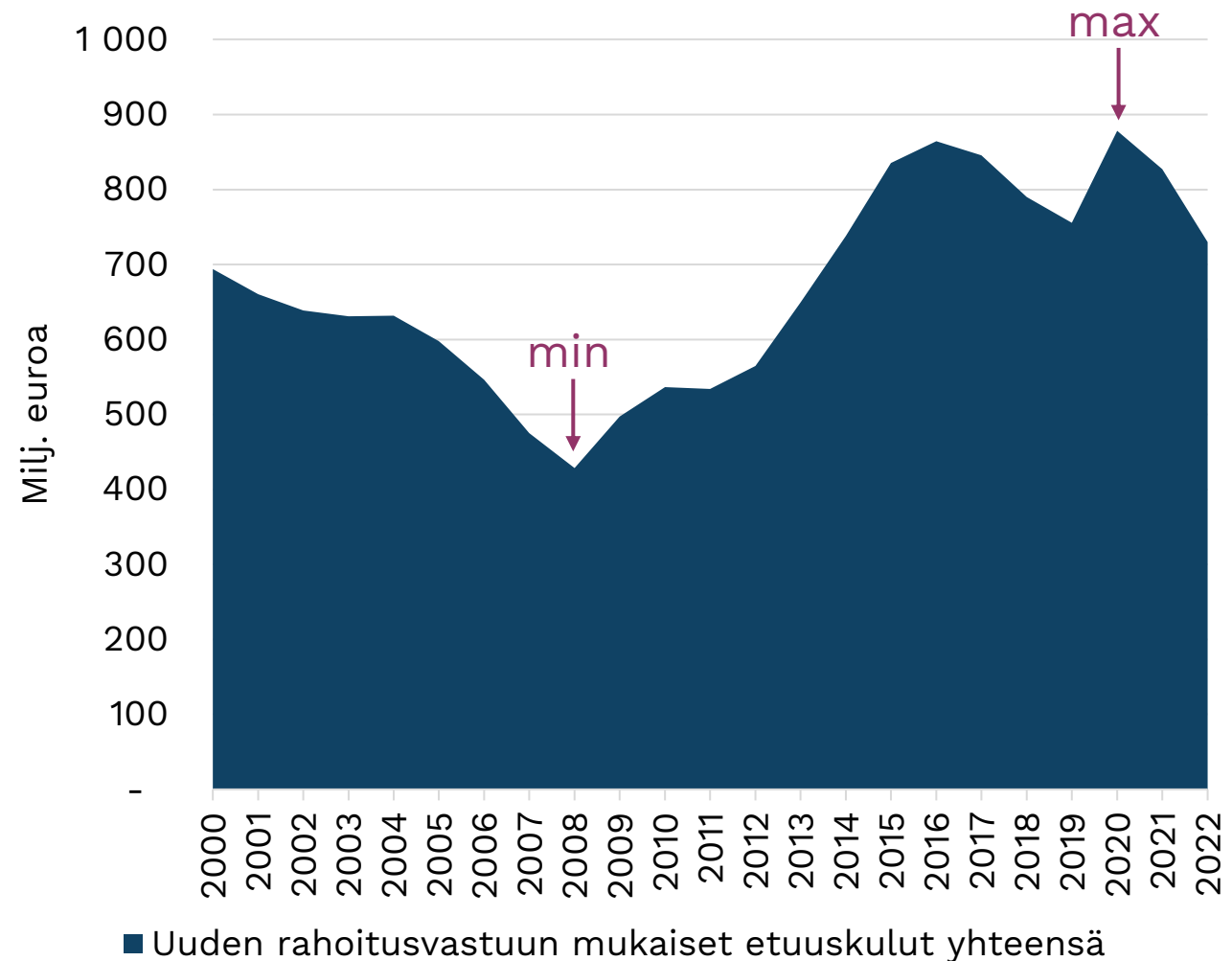
Kuvio: Paljonko kuntien etuuskulut olisivat uuden mallin mukaan olleet?

Uudistuksen vaikutus kuntien suhdanneherkkyyteen

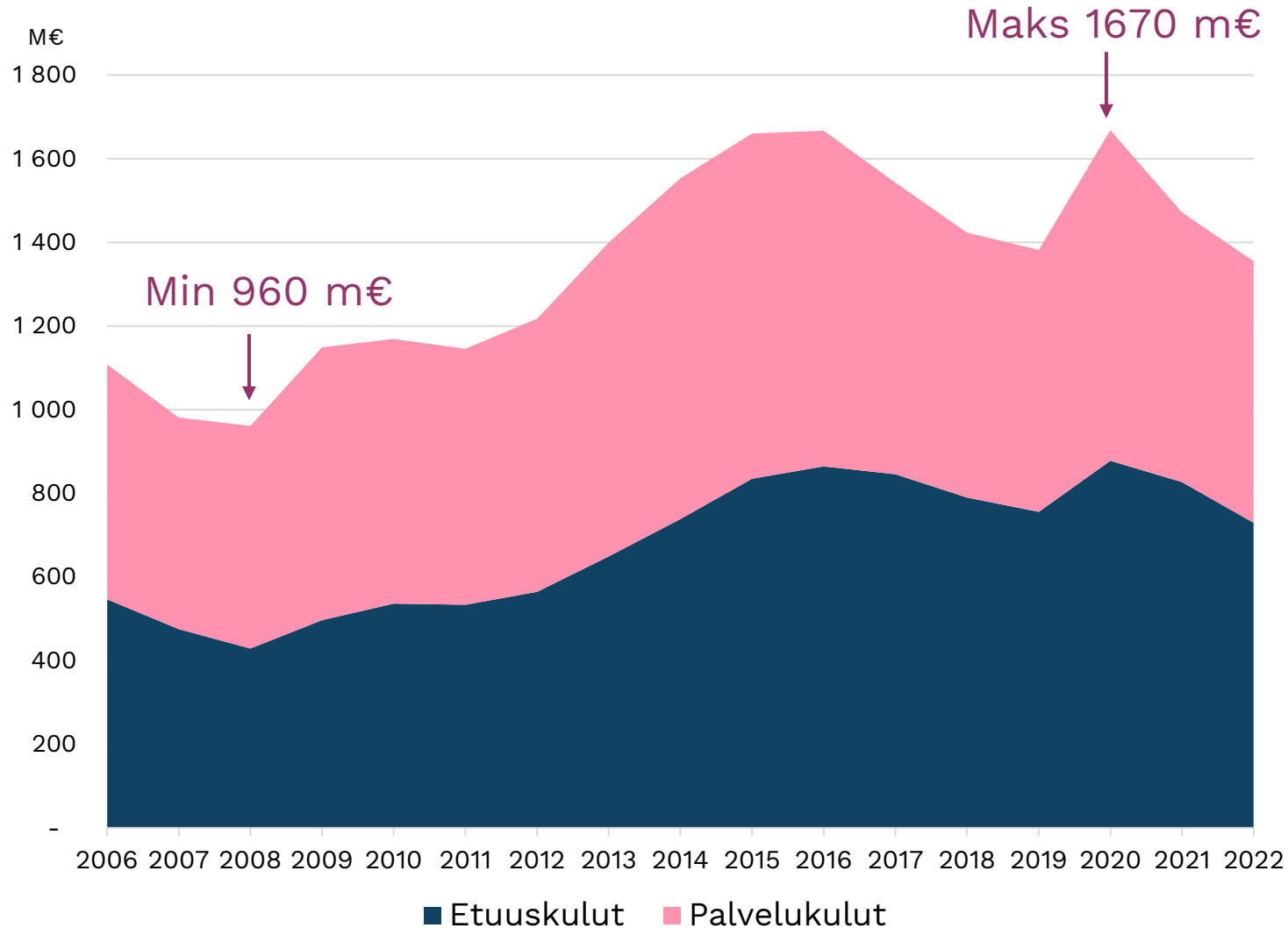
- Kuntien etuuskulut kasvavat välittömästi työttömyyden lisääntyessä
- Historiaan peilattuna vastuu vaihtelisi 450 miljoonan (2008) ja vajaan 900 miljoonan (2020) välillä
 - Kuntien käyttökuluista tämä vastaisi noin 2-4 prosenttia
- Valtionosuuteen sisältyvä laajan työttömyyden kriteeri kompensoi **osan** lisäkuluista (viiveellä)
- Työttömyys vähentää verotuloja
 - Yksi työllinen maksaa keskimäärin 2 500 euroa kunnallisveroa vuodessa¹⁾

Kuvio: Paljonko kuntien etuuskulut olisivat uuden mallin mukaan olleet?

Kuinka paljon TE-kulut voivat vaihdella?

Kuntien simuloidut TE-kulut

- Etuus- sekä palvelukulut muuttuvat työttömyystilanteen muuttuessa
- Kalleimman ja halvimman vuoden välillä eroa peräti reilu 70 %
- Korkein vuosimuutos vuonna 2020: 21 %
- Palvelukulut enemmän kiinteitä
 - Etuuskulujen kuluvaikutus välitön ja voimakkaampi

TE25: Pitkäaikaistyöttömyyden kulut

TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, Työnvälitystilasto

Elokuun 2022 lopussa 92 300 pitkäaikaistyöttöntä, joista:

- Yli kaksi vuotta työttömänä: 53 100 henkilöä
 - Kuntien etuuskulut¹⁾: 236 miljoonaa
- Yli vuoden työttömänä: 39 200 henkilöä
 - Kuntien etuuskulut¹⁾: 140 miljoonaa
- Uudessa mallissa kuntien työttömyysetuuskuluista noin puolet tulisi pitkäaikaistyöttömistä

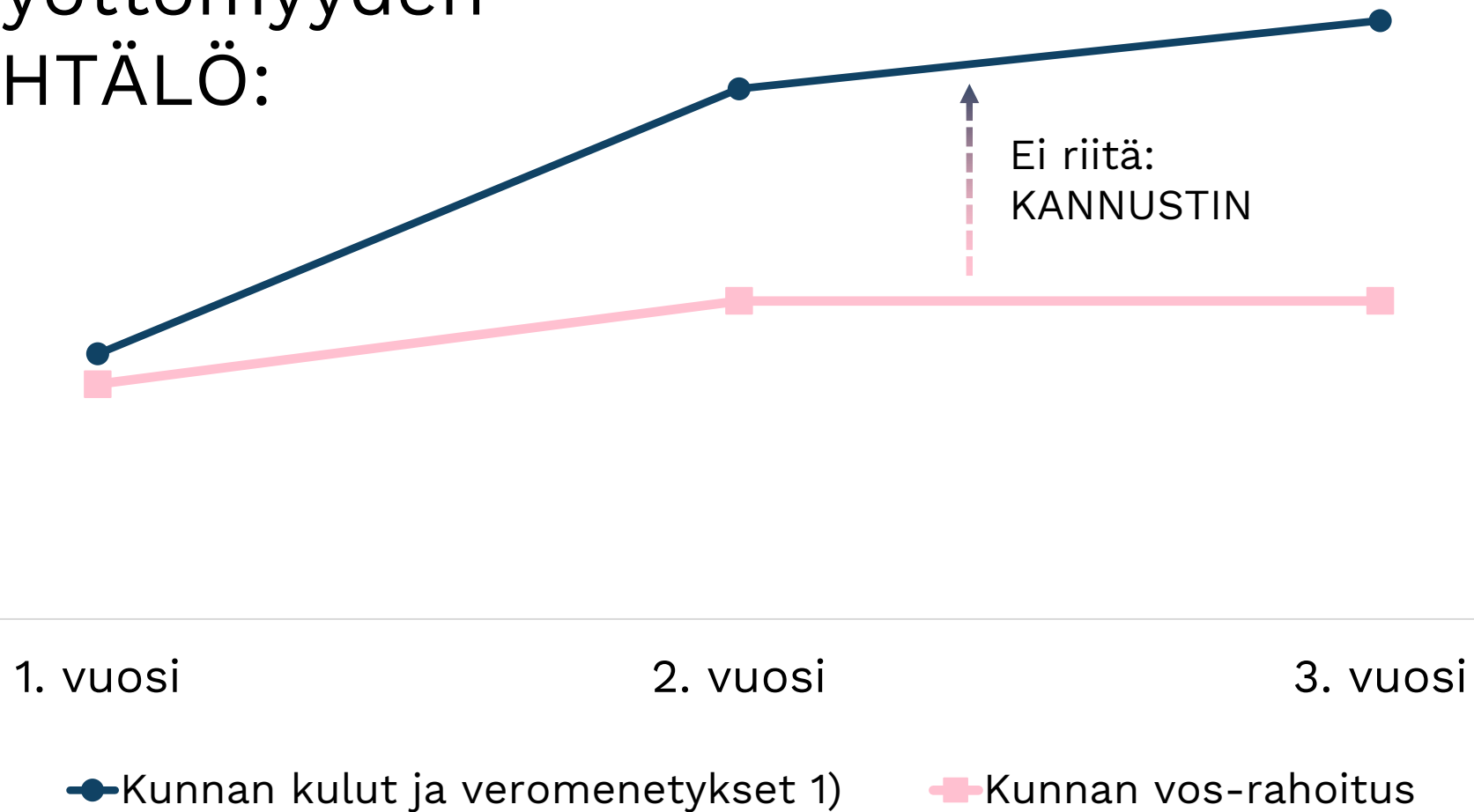
3. Kannustimet

Miten työttömyys vaikuttaa kuntien talouteen ?

Kuntatalouden kannustinvaikutukset

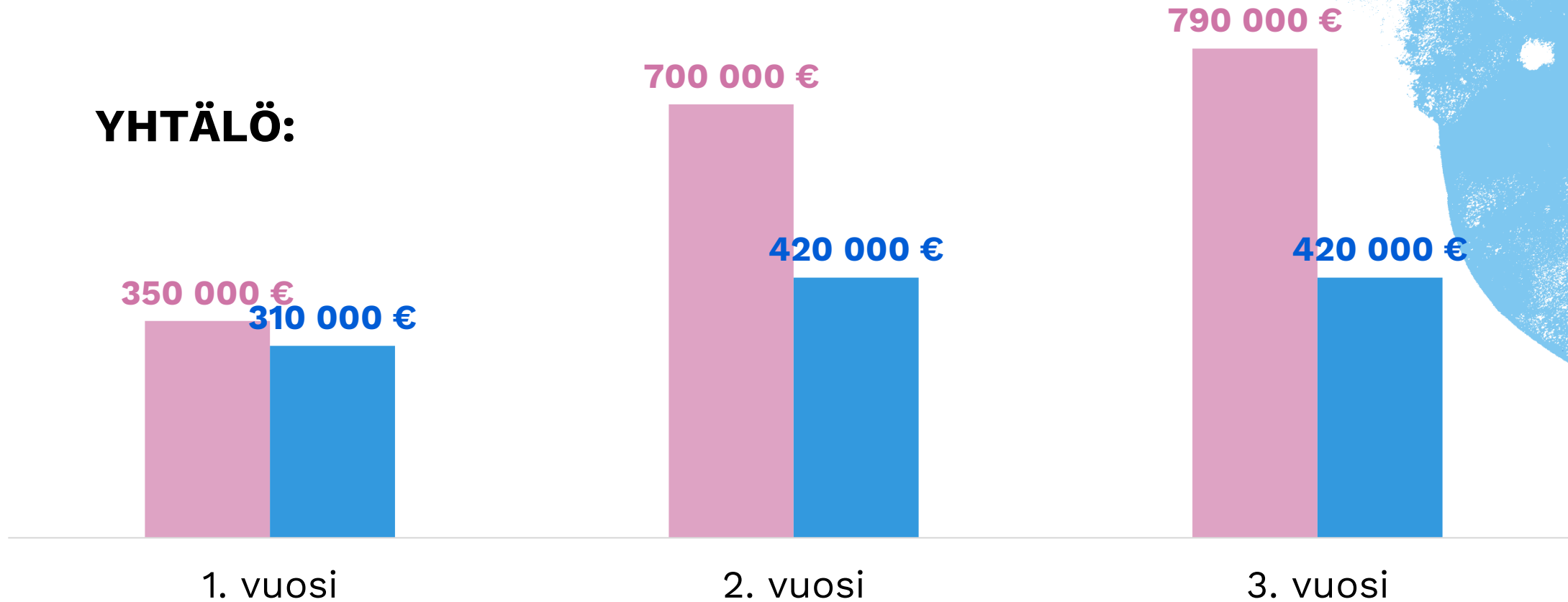
Työttömyyden
YHTÄLÖ:

Talous ja työttömyys

Esimerkkilaskelma: 100 henkilöä jää työttömäksi

YHTÄLÖ:

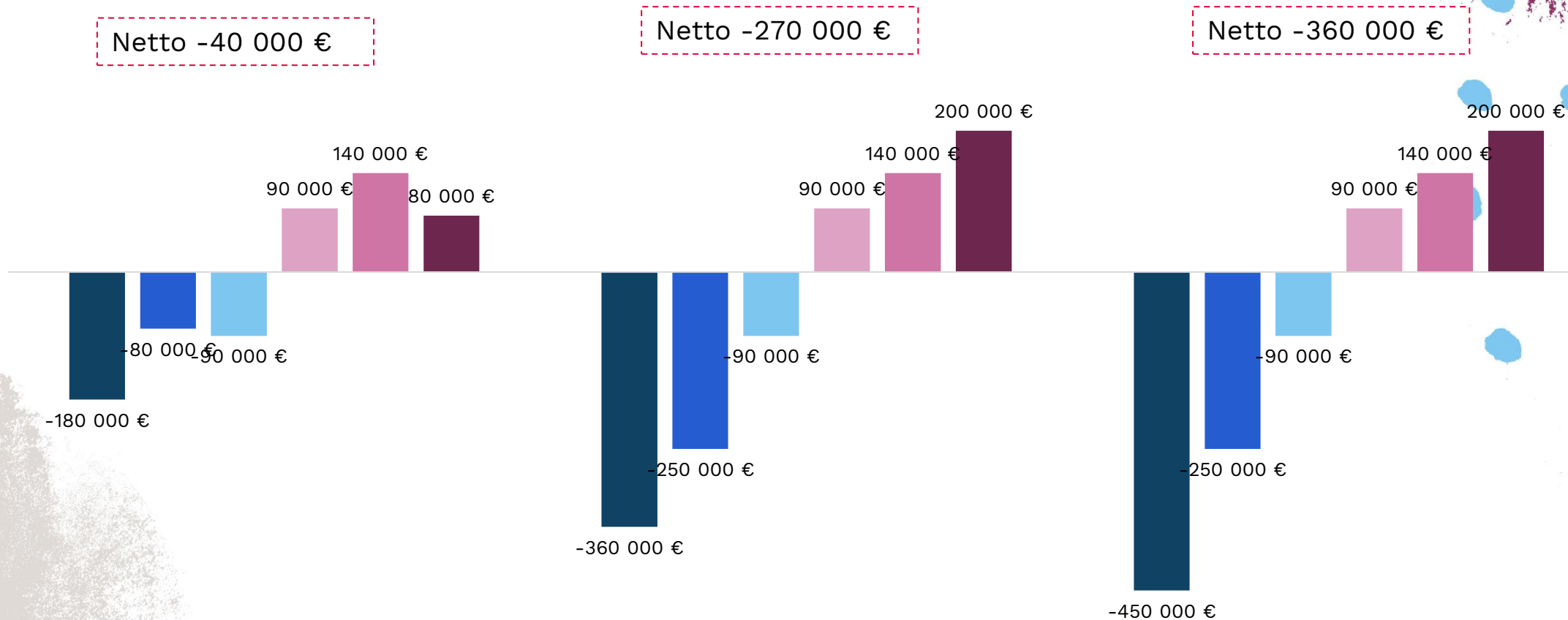

■ Lisäkulut ja veromenetykset

■ Valtionosuusrahoituksen lisäys

Esimerkkilaskelma

100 henkilöä jää työttömäksi

1. vuosi

2. vuosi

3. vuosi

■ Etuuskulut

■ Palvelukulut

■ VOS: työttömyyskerroin

■ Verotulomenetykset

■ VOS: laajan työttömyyden kriteeri

■ VOS: verotuloihin perustuva tasaus

4. Sopimus

Kuntien välinen sopimus ja rahat?

Työttömyyskulujen jakaminen?

Kuka maksaa työttömyyden?

Asukasmäärä

Työikäinen
väestö

Vos-kriteerit

Asiakasmäärä
Työttömyys

Suoritemäärä

Yhteisvastuullisesti¹⁾

Käyttäjä maksaa²⁾
(aiheuttamisperiaate)

1) Työttömyyden kulut jaetaan työllisyysalueen kuntien kesken "tasan".

2) Käyttäjä tässä tapauksessa viittaa yksittäiseen kuntaan. Eli työttömyyden kulut kohdentuisivat työttömien kotikuntien perusteella.

Kultainen keskitie?

Shokit ?

Ehkä siten, että osa irrotetaan yhteisesti maksettavasta potista:
Esim.
lähipalvelut
tai muut kuntien haluamat lisäpalvelut
tai jos kunta tuottaa jotain itse ?

Yhteisvastuullisesti¹⁾

Käyttäjä maksaa²⁾
(aiheuttamisperiaate)

1) Työttömyyden kulut jaetaan työllisyysalueen kuntien kesken "tasan".

2) Käyttäjä tässä tapauksessa viittaa yksittäiseen kuntaan. Eli työttömyyden kulut kohdentuisivat työttömien kotikuntien perusteella.

Mihin tilastoon kustannusten jako kiinnitetään?

- Milloin väestörakennetilasto julkaistaan?
 - Esimerkiksi vuoden 2022 väestörakenne julkaistiin 31.3.2023
 - Väestön ennakkotilasto julkaistaan kuukausittain
- Laajan työttömyyden tilastot julkaistaan kuukausittain.

Laajan työttömyyden kriteeri (työttömät + palveluiden piirissä olevat):

https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__tyonv/statfin_tyonv_pxt_12u4.px/

Vieraskieliset:

https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vaerak/statfin_vaerak_pxt_11ra.px/

Työikäinen väestö:

https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vaerak/statfin_vaerak_pxt_11re.px/

TE-palvelut 2024